तत्रपृच्छति त्वत्तइति व्यापकस्यात्मनोदेहाद्देहांतरगमनम् अकर्तुः कर्माणिनित्यस्यचजन्ममरणादीनिकथमितिभावः ॥ ३४ ॥ एतद्विद्वांसो नसंति हियस्मान्माययावंचितामोहिताः ॥ ३५ ॥ लिंगशरीराध्यासेनसर्वंघटतइत्युत्तरमाह मनइति प्रधानत्वेनपंचभिरितिनिर्देशोऽन्येषाम प्युपलक्षणार्थं देहाद्देहांतरंप्रतियाति ततोऽन्यएवात्मातन्मनोऽनुवर्तते अहंकारेणानुगच्छति ॥ ३६॥ ननुमनसोऽपिपूर्वदेहवियोगोदेहांतरयोगश्च कथंभवतीतिचेन् स्मृतिवियोगयोगाभ्यामितिवक्तुंतयोःकारणमाह ध्यायन्निति कर्मतंत्रत्वात् कर्मोपस्थापितान्दृष्टान्वा अनुश्रुतान्वेदोक्तान्विष याननुध्यायन् अथानंतरंध्यायमानेषुउद्यदाविर्भवत् पूर्वविषयेषुचसीदत्लीयमानंभवति तदनंतरंतस्यस्मृतिः पूर्वापरानुसंधानंनश्यति ॥ ३७ ॥

उद्धवउवाच त्वत्तःपरावृत्तधियःस्वकृतैःकर्मभिःप्रभो॥ उच्चावचान्यथादेहान्गृह्णंतिविसृजंतिच॥३४॥ तन्ममाख्याहिगोविंददुर्विभाव्यमनात्मभिः॥ नह्येतत्प्रायशोलोकेविद्वांसःसंतिवंचिताः॥ ३५॥ श्री भगवानुवाच मनःकर्ममयंनृणामिंद्रियैःपंचभिर्युतम्॥लोकाल्लोकंप्रयात्यन्यआत्मातदनुवर्तते॥३६॥ ध्यायन्मनोऽनुविषयान्दृष्टान्वाऽनुश्रुतानथ॥ उद्यत्सीदत्कर्मतंत्रंस्मृतिस्तदनुशाम्यति ॥ ३७॥ विषयाभि निवेशेननात्मानंयत्स्मरेत्पुनः॥ जंतोर्वैकस्यचिद्धेतोर्मृत्युरत्यंतविस्मृतिः॥ ३८ ॥ जन्मत्वात्मतयापुंसःस र्वभावेनभूरिद॥ विषयस्वीकृतिंप्राहुर्यथास्वप्नमनोरथः॥ ३९॥ स्वप्नंमनोरथंचेत्थंप्राक्तनंनस्मरत्यसौ॥ त त्रपूर्वमिवात्मानमपूर्वंचानुपश्यति॥ ४०॥

ततःकिमतआह विषयेति कर्मोपस्थापितदेवादि देहात्यंताभिनिवेशेनात्मानंपूर्वदेहं पुनःनस्मरेतइतियत् तस्यैवयातनादेहाभिनिवेशेन भयशोकादेर्देवादिदेहाभिनिवेशेनवाहर्षतर्षादेर्हेतोः पूर्वदेहे ऽत्यंतविस्मृतिः अहंकारनिवृत्तिस्तदभिमानिनोजंतोर्जीवस्यमृत्युरुच्यते नतुदेहवत्नाशः ॥ ३८ ॥ जन्मतुविषयस्यदेहस्यआत्मतया स्वीकृतिम भिमानंप्राहुः नतुदेहवदुत्पत्तिः नचपुत्रादिदेहवत्प्रीत्यतिशयमात्रेण किंतुसर्वभावेनाभेदेनाभिमानमात्रेण उत्पत्तिमरणेदृष्टांतद्वयम् यथास्वमश्वम नोरथश्चेत्यर्थः ॥३९॥ दृष्टांतौविवृणोति स्वमभिति तत्रवर्तमानेस्वप्नादौ पूर्वंचेतिअपूर्वमिवेतिवान्वयः पूर्वसिद्धमप्यात्मानमपूर्वमिवाद्यजातमिवप श्यतीत्यर्थः ॥ ४० ॥